

FOSEN NATURVERNFORENING
Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430
- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen
i pakt med naturvernforbundets ideologi -

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 09/03066-52	
25 MAI 2010	
ARKBET:	869
KASSERES 6 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARER	

Vår ref : F.4.1mø

Deres ref :

Dato :16.05.10

FORSVARSDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8126 DEP.,
0032 OSLO

Utredningsrapport om kampflybasevalg. Merknader

Det vises til utredningsrapport for kampflybasevalg i Norge. Dagens F 16 jagerfly skal erstattes med opp til 54 nye F 35 JSF kampfly til en verdi av 145 mrd. innen 2016. Valget står mellom Ørland, Bodø og Evenes som enebase eller en kombinasjon av disse som et tobasevalg. Kostnadene er beregnet å ligge mellom 5,7 mrd og 8,4 mrd.. Flere hensyn er vurdert, bl.a. de operative, personellmessige og rekrutteringsmessige. Det er også skissert en QRA base (utrykningsbase) i nord hvis Ørland blir eneflybase. I denne omgang vil vi konsentrere oss først og fremst om Ørland og hensyn som berører natur – og miljøvern.

Naturvernforeninga er opptatt av å sikre alle friluftsområdene i regionen og skjerme disse mest mulig mot bl.a. støyforurensning. Fjellområdet Storheia i Bjugn kommune er foreslått til kystnasjonalpark. Dette er et regionalt bevaringsverdig naturområde med rikt biologisk mangfold som en bør ta hensyn til. For øvrig vil den stadig økende treningen med kampfly over landområdene virke svært forstyrrende på alle former for friluftsliv ved sjø og fjell over store deler av Fosen og Trøndelag. Anslagsvis beskriver rapporten at så mange som 180 000 mennesker kan bli berørt i Ørland med omegn innover mot Trondheim.

Nytt regelverk gjør at Forsvarets fly kan trene i lavere høyde enn før. Faktisk vil det være lovlig å gå ned til ca 66 meter over bakkenivå (200 fot), og det kommer stadig oftere meldinger fra folk som har blitt skremt av lavtflyginger. Samtidig er det slik at flyaktivitet og trening over landområder vil øke i fremtiden. Dette fører til en uheldig belastning for naturmiljø og folk.

Det samme gjelder den uheldige påvirkningen flyaktiviteten kan ha på samisk kultur og samfunn. Det er ikke bare ved Evenes, slik rapporten beskriver, at en kan få negative konsekvenser for reindriften.

Et moment som ikke er vurdert godt nok er den negative innvirkningen den massive vindkraftsatsingen på Fosen kan ha i forhold til radar og flysikkerhet. Det er ikke mange km fra nærmeste planlagte vindpark til Kopparen radar, ca 10 – 20 km. Militær flytrafikk benytter hele luftrommet, og en vindpark her vil gi negativ påvirkning i forhold til instrumentflyprosedyrer og radardekning. Vindparkene kan gi et falskt ekko på radarskjermene, dvs. trafikk over disse planområdene kan bli maskert og utgjøre en sikkerhetsrisiko, spesielt under militærøvelser. I tillegg virker vindturbinene som luftfartshinder i området. Det er allerede i dag etablert vindmøller i nærområdet til flybasen.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. The text also mentions the need for regular audits to ensure the integrity of the financial data. Furthermore, it highlights the role of the accounting department in providing timely and accurate information to management for decision-making purposes.

In addition, the document outlines the procedures for handling discrepancies and errors. It states that any irregularities should be reported immediately to the appropriate authority. The text also discusses the importance of maintaining confidentiality of financial information and the need for strict adherence to internal controls. Finally, it mentions the requirement for all employees to receive proper training and supervision to ensure compliance with the organization's policies and procedures.

The second part of the document provides a detailed overview of the organization's financial performance over the past year. It includes a summary of the budget and actual results, as well as a comparison of the two. The text also discusses the major factors that influenced the financial outcomes, such as changes in market conditions and operational efficiency. Furthermore, it highlights the organization's strengths and areas for improvement, and provides recommendations for future actions to enhance financial performance.

The third part of the document focuses on the organization's risk management strategy. It identifies the key risks that the organization faces, such as credit risk, liquidity risk, and operational risk. The text also discusses the measures that have been implemented to mitigate these risks, and the effectiveness of these measures. Furthermore, it mentions the need for ongoing monitoring and review of the risk management framework to ensure its relevance and effectiveness in a dynamic business environment.

The final part of the document provides a conclusion and a summary of the key findings. It reiterates the importance of maintaining high standards of financial reporting and internal controls, and the need for continuous improvement. The text also expresses confidence in the organization's ability to overcome challenges and achieve its long-term goals. Finally, it thanks the management and staff for their dedication and hard work throughout the year.

Det er en klar sammenheng mellom støy og helseproblemer. Støy kan endre puls, blodtrykk, åndedrett og fordøyelsessystemet. Ulike helseplager, muskelspenninger, muskelsmerter, høyt blodtrykk og hjerteproblemer kan være noen av effektene. Det kan føre til mistriivsel ved boliger, på arbeidsplasser og generelt på uteområder.

I viktige naturområder er fremmed lyd i prinsippet uønsket. Anbefalingen i T 1442, retningslinjer for støyvurdering i arealplanleggingen, er det satt grenseverdier helt ned til 35 – 40 dB. De nye kampflyene vil støye mer enn de gamle, og når en i tillegg får større flyaktivitet vil dette ramme lokalsamfunnet hardt. Alliert trening kommer i tillegg. En dobling av flyaktiviteten vil gi en økning på 3 dB, noe som igjen vil bety en dobling i støynivået.

For Ørland sin del vil det flate terrenget med åpen sjø være ekstra uheldig iom at naturlig lydemping ikke fins. Rullebaneforlengelse nord-sør vil virke ugunstig i så måte når flystripen legges mer mot eksisterende boliger. Kravet til inneverdier for støy er 30dBA for nye hus og 35 dBA for eldre hus. Det betyr igjen at mange hundre hus ekstra må enten innløses eller etterisoleres. Alle hus med uteverdier høyere enn 72,5 dB vil være umulig å etterisolere godt nok og må derfor innløses. Men igjen er det viktig å vurdere de negative følger de høye støyverdiene får for folks helse ved vanlig opphold utendørs.

Klif, tidligere SFT, har satt opp mål for støyforurensning for 2020. Det generelle støynivået skal reduseres med 10 % innen 2020 i forhold til 1999 – nivået. Og antall personer som blir utsatt for støy innendørs på over 38 dB skal reduseres tilsvarende med 30 %. Bakgrunnen for dette er, som tidligere nevnt, den uheldige påvirkningen støy har på folks helse. Dette taler også for å etablere en delt kampflyløsning. Det må være bedre å få en fordelt mindre støybelastning på befolkningen i de respektive nærområder.

Ørland kommune kan nå bli den første Ramsarkommunen i verden. Og det er fordi det finnes en rekke Ramsarområder i denne kommunen, faktisk er det ingen kommune som har så mange verdifulle våtmarksområder som Ørland. Grandefjæra, Hovsfjæra, Innstrandfjæra og Kråkvågsvaet er slike områder. I tillegg har Rusasetvatnet en viktig funksjon som ferskvannskilde i forhold til fuglelivet i Ramsarområdene.

Ved Tarva fins det fuglefredningsområder, og det arbeides nå med å få selve Tarva med som Ramsarområde. Dette vil bety at Forsvarets skytefelt, som ligger her, blir et konfliktområde. Vi har for øvrig mottatt meldinger fra folk på Tarva som er sterkt plaget av skyteaktiviteten og som ønsker at alternative øvelsesområder må etableres. Allerede i dag synes fly – og skyteaktiviteten å være i strid med gjeldende vernebestemmelser for fuglefredningsområdene. Det vil i alle fall være uheldig å legge opp til økende skytetrening på Tarva i forbindelse med en større flybaseetablering.

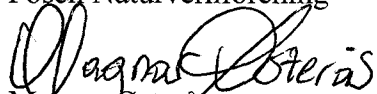
Ørland er viktig for fugletrafikken langs norskekysten. Våtmarksområdene er viktig for næingsøk og hekking. Ramsarkonvensjonen er en internasjonal avtale for bevaring og bærekraftig bruk av våtmarker. Formålet er å begrense tap av våtmarker og bremse det økende presset på våtmarksområder.

Kampflybaserapporten beskriver en utvidelse av rullebanen mot vest mot Grandefjæra hvis Ørland blir eneflybase. Dette anses som svært uheldig og må på det sterkeste frarådes. Det vil komme i konflikt med vernebestemmelsen i Ramsarområdet. Vi mener at flyaktiviteten allerede i dag har en negativ effekt på de viktige fugleområdene her. Det er registrert 107 fuglearter, derav 71 vannfugler i områdene på Ørland.

Ut fra en vurdering i forhold til naturvern og miljø må konklusjonen bli at en delt
kampflyløsning vil være det beste alternativet.

Med hilsen

Fosen Naturvernforening

Magnar Østerås

Leder

Kopi : Miljøverndepartementet

Direktoratet for Naturforvaltning

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag

Norges Naturvernforbund